

Tárgytematika

Település- és területfejlesztés

NGB_RT001_1

Tárgyfelelős neve: Páthy Ádám

Félév: 2013/14/1

Beszámolási forma: Vizsga

Tárgy heti óraszám: 2/1/0

Tárgy féléves óraszám: 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA

Oktatási cél:

A kurzus célja, hogy bevezetést nyújtson a településhálózattal, térszerkezettel, valamint a települési társadalmi folyamatokkal kapcsolatos vizsgálatba a településföldrajz, a településszociológia, és a településkutatás társadalomtudományi módszertanának segítségével. A félév anyaga négy nagy blokkba osztható:

1. A településkutatás tudományos jellege, a településföldrajz, településszociológia és a népesedési viszonyok vizsgálatának alapfogalmai.
2. A magyarországi településhálózat strukturális felépítése, átalakulása, és a területi fejlesztéspolitika alapvonalai.
3. A települések belső társadalmi struktúrájának vizsgálata a településszociológia eszközeivel.
4. A településkutatás empirikus módszerei, helyzetelemzések, háttéranyagok készítésének technikái.

A gyakorlat célja:

A kurzus célja, hogy a tárgy elméleti anyagát gyakorlati munkával egészítse ki. A hallgatók a félév folyamán több szempontú helyzetelemzést készítenek egy kiválasztott településről, alkalmazva mindazokat a településtudományos elméleti és módszertani ismereteket, amelyeket az előadás tartalmaz. A dolgozat elkészítése a vizsgára bocsátás feltétele a kapcsolódó előadáson.

TANTÁRGY TARTALMA

Hét	Témakör	Tananyag (A kötelező irodalom, témához kapcsolódó fejezetén kívül)
1	A településtudományok funkciója, vizsgálati köre, a településhálózattal kapcsolatos alapfogalmak (településtípusok, helyi és helyzeti energiák).	
2	A népesedési viszonyok vizsgálatának alapfogalmai, Magyarország népesedéstörténete.	
3	Magyarország településtörténete a honfoglalástól a török hódoltság végéig	

4	Magyarország településtörténete a XVIII. századtól a II. világháború végéig	
5	Területszervezési és területfejlesztési irányvonalak az 1950-es évektől napjainkig; Magyarország jelenlegi településhálózata	
6	A települések tipológiai besorolhatósága – alaprajzi típusok	
7	A települések tipológiai besorolhatósága – központi és helyi funkciók, településméret, jogállás	
8	Központi funkciók és vonzáskörzetek (agglomerációk és agglomerálódó övezetek, a vonzáskörzetek elméleti modelljei)	
9	A nagyvárosok belső tagozódása és társadalomszerveződési folyamatai; városökológiai megközelítés, modern urbanizmus	
10	A városszociológia irányzatai és gyakorlata Magyarországon	
11	Vidékszociológia Magyarországon (szociográfia, falukutatás)	
12	A településkutatás alapvető empirikus módszerei – kvalitatív módszerek (interjú és fókuszcsoportos vizsgálatok, mentális térképek készítése)	
13	A településkutatás alapvető empirikus módszerei – kvantitatív módszerek (elsődleges adatfelvételek és másodelemzések)	
14	A települési helyzetelemzések struktúrája, alkalmazott módszerek	

A gyakorlati rész felépítése

Hét	Témakör	Tananyag (A kötelező irodalom, témához kapcsolódó fejezetén kívül)
1	A feladatok kiosztása, ütemezés, formai kérdések.	
2	Leíró módszerek alkalmazása a településkutatásban.	
3	Települési tipológiák, különböző szempontú besorolások.	
4	A települések belső társadalomszerkezetének vizsgálati módszerei.	
5	A településfejlesztési dokumentumok struktúrája.	
6	Specifikus településkutatási módszerek: mentális térkép készítése	
7	A vizsgadolgozat befejezése, előzetes értékelések	

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Vizsgára bocsátás feltételei:

A kurzus gyakorlati részén készítendő dolgozat leadása

A számonkérés módja:

Szóbeli vizsga

KÖTELEZŐ IRODALOM

Kötelező irodalom:

Beluszky Pál: Magyarország településföldrajza (általános rész), Osiris, 2003

Letenyei László: Településkutatás (könyv és szöveggyűjtemény), L'Harmattan, 2006

Ajánlott irodalom:

A kötelezőn kívüli ajánlott irodalmak, illetve a gyakorlatok során feldolgozott területfejlesztési dokumentumok megtalálhatók a Virtuális Kar tárgyhoz tartozó mappájában.